

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **S.W.**

skazanego z art. 148 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 6 lipca 2023 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 kwietnia 2013 r., sygn. akt II AKa 49/13, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 11 grudnia 2012 r., sygn. akt II K 46/12, na podstawie art. 544 § 3 k.p.k., art. 639 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

1. oddalić wniosek;

2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata F.K., Kancelaria Adwokacka w W. kwotę 442,80 (czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy), w tym 23 % VAT, tytułem pomocy prawnej świadczonej skazanemu z urzędu w postępowaniu wznowieniowym;

3. zwolnić skazanego z kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

S. W. wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 11 grudnia 2012

r. w sprawie o sygn. akt II K 46/12, został uznany za winnego czynu opisanego w pkt. I aktu oskarżenia, stanowiącego zbrodnię z art. 148 § 1 k.k. i za to Sąd na mocy art. 148 § 1 k.k. skazał go na karę dożywotniego pozbawienia wolności. Ponadto uznał oskarżonego S. W. za winnego tego, że w okresie od lipca 2004 r. do dnia 22 września 2011 r. w B. znęcał się psychicznie i fizycznie nad małoletnimi dziećmi X.Y., Y.Y., Z. Z., tj. o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. oraz, że w okresie od kwietnia 2010 r. do dnia 22 września w B. znęcał się psychicznie nad żoną B. W. w ten sposób, że wszczynał awantury, w trakcie których używał wobec wymienionej słów powszechnie uznanych za obelżywe, poniżał ją zarzucając niewierność małżeństw oraz groził pozbawieniem życia, tj. o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013 r., w sprawie o sygn. akt AKa 49/13, Sąd II Instancji utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu *a quo*.

W dniu 8 listopada 2022 r. skazany skierował do Sądu Najwyższego pismo, w którym wniósł o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 11 grudnia 2012 r., sygn. akt II K 46/12, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 kwietnia 2013 r., sygn. akt II AKa 49/13. Był to kolejny wniosek o wznowienie ww. postępowań wniesiony przez skazanego.

Postanowieniem z dnia 19 października 2022 r., w sprawie o sygn. akt III KO 30/22, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia wniosku S. W., wobec jego oczywistej bezzasadności. Na powyższe postanowienie skazany S. W. złożył zażalenie, podnosząc zarzuty naruszenia art. 42 ust. 2 Konstytucji RP i art. 6 k.p.k. poprzez pozbawienie prawa do obrony formalnej, art. 78 § 1 k.p.k. w zw. z art. 11 § 1 k.p.k. poprzez uniemożliwienie przekazania dowodów, o których mowa w art. 540 k.p.k. obrońcy z urzędu, art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka poprzez pozbawienie prawa do rzetelnego procesu, art. 7 Konstytucji RP poprzez pozorowanie prowadzenia procedury karnej, art. 7 i 45 Konstytucji RP poprzez stosowanie argumentacji sprzecznej z treścią prawa, art. 2 § 2 k.p.k. poprzez stwierdzenie wbrew faktom oraz wykładni art. 193 § 1 k.p.k. braku wystąpienia afektu. Skarżący wskazał ponadto na zbiór 52 dokumentów medycznych znajdujących się w Szpitalu w G. z dnia zdarzenia, braku przesłuchania w charakterze świadków M. T., M. G. - członków karetki reanimacyjnej, lekarza

stwierdzającego zgon ofiary, oraz dr U.P. - udzielającej pierwszej pomocy medycznej.

W wyniku rozpoznania przedmiotowego zażalenia Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 8 lutego 2023 r., sygn. akt III KZ 58/22, uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę wniosku skazanego przekazał do ponownego rozpoznania.

W dniu 18 kwietnia 2023 r. wpłynął wniosek obrońcy o wznowienie na podstawie art. 540 § 1 pkt. 2a k.p.k. - na korzyść skazanego postępowania przed Sądem Okręgowym w Nowym Sączu w sprawie o sygn. akt II K 46/12. Wnioskodawca wniósł o uchylenie obu wyroków i uniewinnienie S. W. od zarzucanych mu czynów. Nadto, obrońca wniósł o zwrócenie się do Szpitala Specjalistycznego w G., o przesłanie do akt sprawy wszelkiej dokumentacji medycznej dotyczącej skazanego S. W. z jego pobytu w ww. szpitalu w dniu 4 grudnia 2011 r. i ewentualnie z innych dni w tym okresie - w trybie art. 97 k.p.k. W przypadku przesłania dokumentacji medycznej obrońca wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów, na okoliczność: *„Czy S. W. w czasie popełnienia zarzucanych mu czynów miał zachowaną w pełni zdolność do rozpoznania ich znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem czy też zdolność tę miał ograniczoną w znacznym stopniu lub zniesioną całkowicie”* oraz o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków:

1. M. T.;
2. M. G.
3. U. P.;

na okoliczność: *„Zachowania się S. W. w dniu zdarzenia, tj. 4 grudnia 2011 r. w szczególności czy zachowywał się normalnie bądź czy jego zachowanie było nietypowe, a jeśli tak to na czym polegało jego nietypowe zachowanie ”.*

Prokurator Prokuratury Krajowej w pisemnej odpowiedzi na wniosek wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania nie jest zasadny.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., który ustanawia podstawy do wznowienia postępowania karnego, postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia

ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze.

Przepis ten wymaga, aby strona wykazała, że miało miejsce ujawnienie się po wydaniu orzeczenia nowych faktów lub dowodów (*propter nova*), które wskazują na zaistnienie okoliczności nieznanych przedtem sądowi, jak również stronie (*noviter reperta*). Ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na wnioskodawcy. Dlatego też w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że to skazany, w razie powoływania się na podstawę *de novis*, obarczony jest ciężarem uprawdopodobnienia zasadności wniosku o wznowienie postępowania, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym obalone zostało domniemanie niewinności. Nie wystarczy zatem samo powoływanie się przez autora wniosku na nowy fakt czy dowód, ale powinien on przedstawić co najmniej tzw. dowód swobodny świadczący o błędności skazania (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 kwietnia 2007 r., II KO 60/06, OSNwSK 2007, poz. 875 oraz z dnia 15 kwietnia 2008 r., II KO 84/07, Lex nr 393907*).

Podkreślenia wymaga, że samo ujawnienie „nowych faktów lub dowodów” nie jest wystarczające. Konieczne jest, aby te nowe fakty lub dowody w sposób wiarygodny podważały prawdziwość dokonanych ustaleń faktycznych, a więc, zachodzić musi wysokie prawdopodobieństwo, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od orzeczenia poprzedniego (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 grudnia 2015 r., V KO 65/15, Lex nr 1938695 oraz z dnia 24 maja 2016 r., V KO 29/16, Lex nr 2044502*). W przepisie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., jak się powszechnie przyjmuje zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i w doktrynie, chodzi tylko o takie nowe fakty lub dowody, które wskazują na zaistnienie określonej pomyłki sądowej. Nowe fakty lub dowody powinny więc wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo uniewinnienia skazanego po wznowieniu postępowania albo skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą, albo wymierzenia łagodniejszej kary z uwagi na nieuwzględnienie poprzednio przyjętych okoliczności zobowiązujących do jej nadzwyczajnego złagodzenia, albo pominięcia jako błędnie przyjętych okoliczności wpływających na nadzwyczajne obostrzenie kary. Sam fakt zgłoszenia nowego dowodu nie obliguje sądu do wznowienia postępowania, skoro każdy prawomocny

wyrok sądu korzysta z domniemania prawidłowości zawartych w nim rozstrzygnięć, dopóki wnioskodawca nie wykaże, że wyrok taki jest obarczony konkretnymi błędami w zakresie dokonanych ustaleń faktycznych lub wadami prawnymi.

Jak słusznie dostrzega prokurator w pisemnej odpowiedzi na wniosek o wznowienie, kwestia poczytalności skazanego była w postępowaniu karnym dogłębnie badana, a kopia dokumentacji medycznej, na którą w niniejszym wniosku powołuje się obrońca skazanego, znajduje się zarówno w aktach sprawy głównej, jak i aktach sprawy Sądu Najwyższego o sygn. IV KO 153/19.

Przedmiotowy wniosek o wznowienie postępowania jest kolejnym wnioskiem o wznowienie postępowania pochodzącym od skazanego (zob. sprawy Sądu Najwyższego o sygnaturach akt: IV KO 73/14, IV KO 81/16, IV KO 16/17, IV KO 111/17, IV KO 75/19, IV KO 153/19, IV KO 67/20, IV KO 17/21, III KO 30/22). Większości z tych wniosków odmówiono przyjęcia do rozpoznania, z uwagi na niesporządzenie go przez podmiot fachowy i nieusunięcie następnie braków formalnych w terminie do tego wyznaczonym. Niemniej jednak, w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2020 roku, sygn. akt IV KO 153/19 w przedmiocie odmówienia przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności, Sąd Najwyższy wskazał, iż przedłożone przez skazanego do wniosku o wznowienie dowody w postaci: wyników badań z dnia 4 i 5 grudnia 2011 roku, karty konsultacyjnej, karty medycznych czynności ratunkowych z dnia 4 grudnia 2011 roku - a zatem dokumentacji medycznej Szpitala Specjalistycznego w G., nie można traktować jako nowe dowody w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Treść tych dokumentów nie podaje bowiem w wątpliwość trafności opinii biegłych, którzy wydali opinię sądowo-psychiatryczną dotyczącą S. W. na etapie merytorycznego rozstrzygania sprawy, zaliczoną w poczet materiału dowodowego, na podstawie którego Sądy obu instancji dokonały prawidłowych ustaleń, że S. W. dopuścił się przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. Wspomniani biegli nie zakwestionowali poczytalności oskarżonego w chwili czynu (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2020 roku, sygn. akt IV KO 153/19, baza orzeczeń Supremus). To stanowisko Sądu Najwyższego zostało podtrzymane w postanowieniu z dnia 19 marca 2020 roku, sygn. akt IV KZ 9/20.

Opinia sądowo - psychiatryczna została wydana po dokonaniu obserwacji

psychiatrycznej skazanego, uwzględniała okoliczności związane ze stanem zdrowia psychicznego S. W., w tym informacje uzyskane od skazanego w drodze wywiadu, jak i dokumentację medyczną sporządzoną po jego pobycie w szpitalu w dniu 4 grudnia 2011 roku. W przedmiotowej dokumentacji znajdowała się m. in. informacja o opinii psychiatry z dnia 5 grudnia 2011 roku, w której stwierdzono u skazanego reakcję depresyjną. Opinia ta została uznana przez Sądy obu instancji za pełną, wyczerpującą i wiarygodną. W realiach niniejszej sprawy nie można zatem uznać, że treść opinii może stać w sprzeczności z dokumentacją medyczną skazanego ze Szpitala Specjalistycznego w G., o której pozyskanie zwraca się obecnie obrońca skazanego.

Autor wniosku zdaje się pomijać, że w sprawie o wznowienie postępowania nie dokonuje się na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń faktycznych będących podstawą prawomocnego wyroku. Przedmiotem postępowania o wznowienie nie może być też badanie prawidłowości oceny materiału dowodowego w prawomocnie zakończonym postępowaniu sądowym. W żadnym razie nie chodzi tu o poszerzanie postępowania dowodowego do takich granic, aby można było mówić o prowadzeniu postępowania dowodowego co do istoty sprawy, a więc w zakresie charakterystycznym dla rozprawy głównej (*por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 21 kwietnia 2016 r., V KO 22/16, Lex 2087825; 23 lutego 2012 r., III KO 97/11, OSNKW 2012, nr 9, poz. 91; 19 marca 2008 r., IV KO 126/07, OSNwSK 2008, poz. 690; 24 listopada 1994 r., III KO 67/94, LEX nr 22092 oraz 24 listopada 2004 r., IV KO 46/04, OSNwSK 2004, poz. 2202*). Dlatego też Sąd Najwyższy nie mógł badać oceny zasadności orzeczenia Sądu pierwszej instancji, tak jak to się czyni w ramach kontroli instancyjnej. W toku postępowania wznowieniowego Sąd był uprawniony zbadać tylko to, czy ujawniły się nowe fakty lub dowody, wykazujące na znaczne prawdopodobieństwo błędności wyroku skazującego. Badanie to zaś musiało być ograniczone do analizy tego, czy fakty i dowody wskazane we wniosku o wznowienie postępowania mogą doprowadzić do wydania odmiennego rozstrzygnięcia. W konsekwencji, Sąd Najwyższy ograniczył się do zbadania stopnia prawdopodobieństwa tego, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od poprzedniego – w postaci uniewinnienia skazanego lub

skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą niż to, za które ich wcześniej skazano. Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że takie prawdopodobieństwo nie zaistniało.

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności Sąd Najwyższy stwierdził, że nie istnieją żadne podstawy do wznowienia w przedmiotowej sprawie zakończonego prawomocnie postępowania i wniosek oddalił.

O kosztach związanych z postępowaniem wznowieniowym orzeczono na podstawie art. 639 k.p.k., w tym przyznano stosowne wynagrodzenie obrońcy z urzędu.

[ał]

[JML]